

Drop gummiparagraf om ministerbetjening

Skrevet af: Mogens Blicher Bjerregård
Oprettet 20/02/2011 - 19:40

I lovforslaget til nye offentlighedslov optræder en paragraf, der har fået os i medierne, andre organisationer og folketingspolitikere til at reagere kraftigt. En paragraf, der undtager en række væsentlige dokumenter for aktindsigt, så længe de kan siges at være til brug for betjening af en minister i den til enhver tid siddende regering: Og hvad kan ikke være til brug for ministerbetjening i en politisk virkelighed, hvor stort og småt kan havne på ministerens bord?

Den foreslåede ministerbetjeningsparagraf, der skulle skaffe embedsmænd og ministre et lukket rum må droppes. Og det samme må den såkaldte politikerparagraf, der alligevel ikke er opbakning til. For ingen af dem hører hjemme i et åbent samfund, hvor borgere og presse skal kunne følge med i de politiske beslutningsprocesser, og ingen af paragrafferne er i øvrigt ønsket af hverken borgere, embedsmænd eller medier.

Omstridt paragraf

Paragraf 24 i lovforslaget om ministerbetjening blev til i Offentlighedskommissionen, der sad i syv år og afgav betænkning i slutningen af 2009. Og paragraffen var helt tilbage i kommissionens kommissorium forudsat som et vilkår for arbejdet der, fordi Justitsministeriet havde fået til opdrag at sikre sig en moderne arbejdsgang, hvor en minister skal kunne orientere sig bredere end tidligere i de forvaltninger, der ligger under dennes ressortområde. Men ministerbetjeningsreglen skulle have haft en helt afgørende modvægt i andre paragraffer, hvor borgere og medier gennem indsigt i faktuelle oplysninger og interne faglige vurderinger, som ikke hidtil har været omfattet af åbenheden, skulle kunne følge en sagsbehandling eller tilblivelsen af en politisk beslutning.

Straks efter lovforslagets fremlæggelse tog Justitsministeriet på urimelig vis mediernes og civilsamfundets repræsentanter i kommissionen til indtægt for, at der havde været enighed om den centrale paragraf om ministerbetjening samtidig med, at alle dissenser blev negligeret. Dernæst har ministeriet senest med svarene på spørgsmålene til retsudvalget vist, at det slet ikke følger tankegangen om mere åbenhed, tværtimod.

Mørklægning

Måneders debat om ministerbetjeningen har ført til, at emnet har fået maksimal opmærksomhed og er utvivlsomt hovedårsagen til, at 2. behandlingen af lovforslaget nu er udskudt, og at der tidligst kommer en betænkning efter, at retsudvalget har været på studierejse til Norge og Finland for at se på offentlighedslove der.

Retsudvalgets åbne høring den 26. januar på Christiansborg viste også, at justitsministeren havde svært ved at forklare, hvorfor der overhovedet er behov for en paragraf 24. Samtidig understregede

embedsmændenes repræsentant, at åbenhed om embedsmændenes arbejde skaber legitimitet, politisk neutralitet og effektivitet. Hertil kommer, at to professorer dybt inde i stoffet havde to forskellige udlægninger af paragraffens betydning. Der er derfor grunde nok til, at politikerne lige så godt kan droppe ideen om en paragraf, der blot vil føre til mere mørklægning.

Skræmmende er det også, at der samtidig med debatten om paragraf 24 nærmest har været tavshed om den såkaldte politikerparagraf, nemlig paragraf 27, der giver mulighed for at lukke ned for aktindsigt i dokumenter, der udveksles mellem Folketingsmedlemmer og ministre i forbindelse med det lovforberedende arbejde. En sådan undtagelsesbestemmelse vil lukke ned for udveksling af dokumenter mellem to statsmagter, den udøvende og den lovgivende. Det er et bekymrende forslag, fordi Folketinget i dag vedtager stadig flere love ved forlig, hvor en del af grundlaget vil blive mørklagt som følge af netop undtagelsesbestemmelsen. Det vil være at sætte dansk demokrati årtier tilbage.

Midt i processen om den nye lov er der dog grund til at rose den politiske proces om offentlighedsloven, for vi har oplevet, at der er kommet redelige svar fra Justitsministeriet på centrale spørgsmål vedrørende ministerbetjening, at de retspolitiske ordførere har taget behandlingen særdeles seriøst, lyttet til de mange repræsentanter, der har ytret sig, gennemført en åben høring og som nu vil foretage yderligere studier.

Med en sådan fortsat tilgang er der håb om, at vi alligevel får en tiltrængt ny offentlighedslov med blandt andet aktindsigt i helt eller delvis ejede offentlige selskaber, en lettere adgang til aktindsigt uden at skulle fortælle præcis, hvilket dokument, man ønsker at se og med bedre muligheder for anvendelse af det digitale værktøj - men uden de forhadte paragraffer.

Mogens Blicher Bjerregård er formand for Dansk Journalistforbund

Kilde: <http://www.information.dk/260084>